

VOLEM DECIDIR!

Som + que els adults
del futur

**Memòria del procés
participatiu “Volem decidir”**

**Capital Europea
de la Democràcia**

**Ajuntament de
Barcelona**

**Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona**

Benvolgudes, benvolguts,

Teniu entre mans el document sintètic del procés participatiu “Volem Decidir! Democràcia per a infants i adolescents” de Barcelona, 2024.

A llarg d'aquestes pàgines us acostarem a la metodologia de treball de tot el procés i a les propostes que han creat els infants i adolescents de Barcelona.

Esperem que us resulti útil i entenedor,

L'equip coordinador

Equip de coordinació

Elisenda Ortega (Ajuntament de Barcelona)

Oriol Serra i Ureta (Cooperativa *estel)

Konstantina Chrysostomou (Cooperativa *estel)

Introducció

Volem Decidir! és un procés participatiu que s'emmarca dins el programa de la Capitalitat Europa de la Democràcia i busca empoderar els nois i noies perquè siguin conscients dels seus drets i deures, especialment el dret a participar i a influir en els assumptes públics.

El projecte és una iniciativa pionera que busca fomentar la participació entre infants i adolescents de 8 a 17 anys de Barcelona, interpel·lant-los amb una pregunta fonamental a la qual han donat resposta: "Com volem els nois i noies participar?"

Des de gener fins a juny de 2024 els nois i noies han decidit quins són els temes que consideren prioritaris i de quina forma volen participar en els afers de la ciutat. El resultat ha de ser la creació de noves formes i espais de participació innovadors per a infants i adolescents que hagin estat proposats durant el procés i gaudeixin d'un major suport.

Fa temps que a Barcelona s'estan desenvolupant diferents experiències participatives adreçades especialment a infants i adolescents. Hi destaquen processos com el Pregó dels infants a les festes de Santa Eulàlia, el procés Ciutadania Adolescent, l'Agenda dels Infants i el grup Altaveu i, més recentment, el projecte europeu Imcitizen.

Malgrat aquests processos, Barcelona no compta amb mecanismes de participació estable com és un Consell d'Infants de ciutat com els que s'han constituït arreu de municipis catalans, tot i que hi ha experiències de consells d'infants al barri del Raval i la constitució d'un incipient Consell de Districte a Sant Martí.

Però sabem com els agradaria participar als nois i noies? quins són els canals d'informació, de comunicació, els espais i l'acompanyament que necessiten? i també cal preguntar-los: Qui volen que els escolti i quins temes són els que els interessen?

El procés Volem decidir! ens dona algunes respostes a aquestes preguntes però, des de l'Ajuntament, caldrà estudiar-les, establir un diàleg continu amb la Comissió de Seguiment d'aquest procés i fer una aposta decidida per la participació d'infants i adolescents, creant els canals de comunicació i d'expressió, els espais i els mecanismes que ells necessiten i demanden de forma estable.

La participació, és a dir, la democràcia, és un dret de tots els habitants de la ciutat. Que infants i adolescents no tinguin el dret a vot a les eleccions municipals no significa que no tinguin opinió sobre les polítiques públiques que els afecten. Per això, el procés Volem decidir! ha volgut donar-los veu. Ara cal escoltar les seves propostes i dur-les a la pràctica per a seguir millorant la ciutat i la democràcia.

Metodologia

Què hem fet?

El procés ha constatat de 4 fases diferents, i una final que es durà a terme el curs 2024-2025

Fase 1 - DEBAT SOBRE LA PARTICIPACIÓ: tallers als centres educatius i als equipaments

S'ha dut a terme durant febrer 2024 fins al març 2024, ha estat on els infants i adolescents han treballat aspectes sobre la participació amb tot el grup classe (dins de cada centres educatius i equipaments participant) amb 3 tallers l'objectiu d'obtenir propostes de participació fetes pels infants i adolescents.

- **Taller 1 - Comunitat i prendre partit:** s'ha treballat el sentiment de pertinença a les diferents comunitats que pot formar part una persona i el seu nivell de decisió dins de cada una d'elles.
- **Taller 2 - Priorització de temàtiques:** s'ha treballat els temes d'interès on els infants i adolescents voldrien implicar-se a la ciutat.
- **Taller 3 - Propostes de participació:** s'ha treballat sobre els espais segurs de participació, els millors canals d'informació. És on els infants i adolescents han fet propostes per trobar maneres de participar i implicar-se a la ciutat.

Fase 2 - POSADA EN COMÚ DE LES PROPOSTES: àgores de ciutat

S'ha dut a terme durant l'abril 2024 i principis de maig de 2024, són les trobades on hi han participat representants de l'alumnat dels diferents centres educatius o equipaments per tal de posar en comú les propostes de participació que s'han dut a terme en els tallers i explicar-les al personal tècnic de l'ajuntament. En la primera part s'ha dut a terme una prioritització dels temes i les propostes, i en la segona s'ha dut a terme un "micro obert" on cada infant i adolescent ha pogut expressar la seva opinió.

Fase 3 - RETORN: festa de cloenda i trobada amb l'alcalde

Es durà a finals de maig de 2024 i a principis de juny de 2024, és la fase els representants polítics de l'ajuntament rebran les propostes del procés. Consisteix en dues sessions:

- **Acte públic al Canòdrom-Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica:** es constituirà la Comissió de Seguiment d'infants, s'entregaran oficialment les propostes a un representant polític de l'Ajuntament i es farà un balanç de tota la informació obtinguda.
- **Trobada amb l'alcalde:** representants de la Comissió de Seguiment es reuniran amb l'alcalde per fer-li arribar les propostes. Aprofitant la presentació del grup Altaveu al Saló de Cent de l'Ajuntament, el proper 6 de juny, representants de la Comissió de Seguiment li lliuraran a l'Alcalde les propostes resultants del procés.

Fase 4 - AVALUACIÓ: vídeo/resum

Es durà a terme el juny de 2024, es farà arribar a les participants del procés un vídeo dels resultats. A més a més, s'enviarà una enquesta d'avaluació del per valorar el procés.

Fase 5 - SEGUIMENT: Comissió de Seguiment

Es durà a terme durant el curs 2024-2025, seran el grup de nois i noies que conjuntament amb representants de l'Ajuntament faran el seguiment

de l'execució de les propostes del procés.

Amb qui ho hem fet?

El procés s'ha dut a terme bàsicament en dues tipologies de centres: amb centres educatius i amb equipaments / entitats.

Amb els centres educatius la primera fase dels tres tallers ha estat dinamitzada per l'equip de l'Ajuntament a cada un dels centres i les àgores s'han dut a terme durant l'horari lectiu escolar de matins. En canvi, amb els equipaments i entitats aquesta fase l'han dinamitzat autònomament les mateixes educadores dels equipaments amb el material de suport proporcionat per les coordinadores del procés i les àgores s'han dut a terme a la tarda durant l'horari que els equipaments i entitats duen a terme la seva activitat.

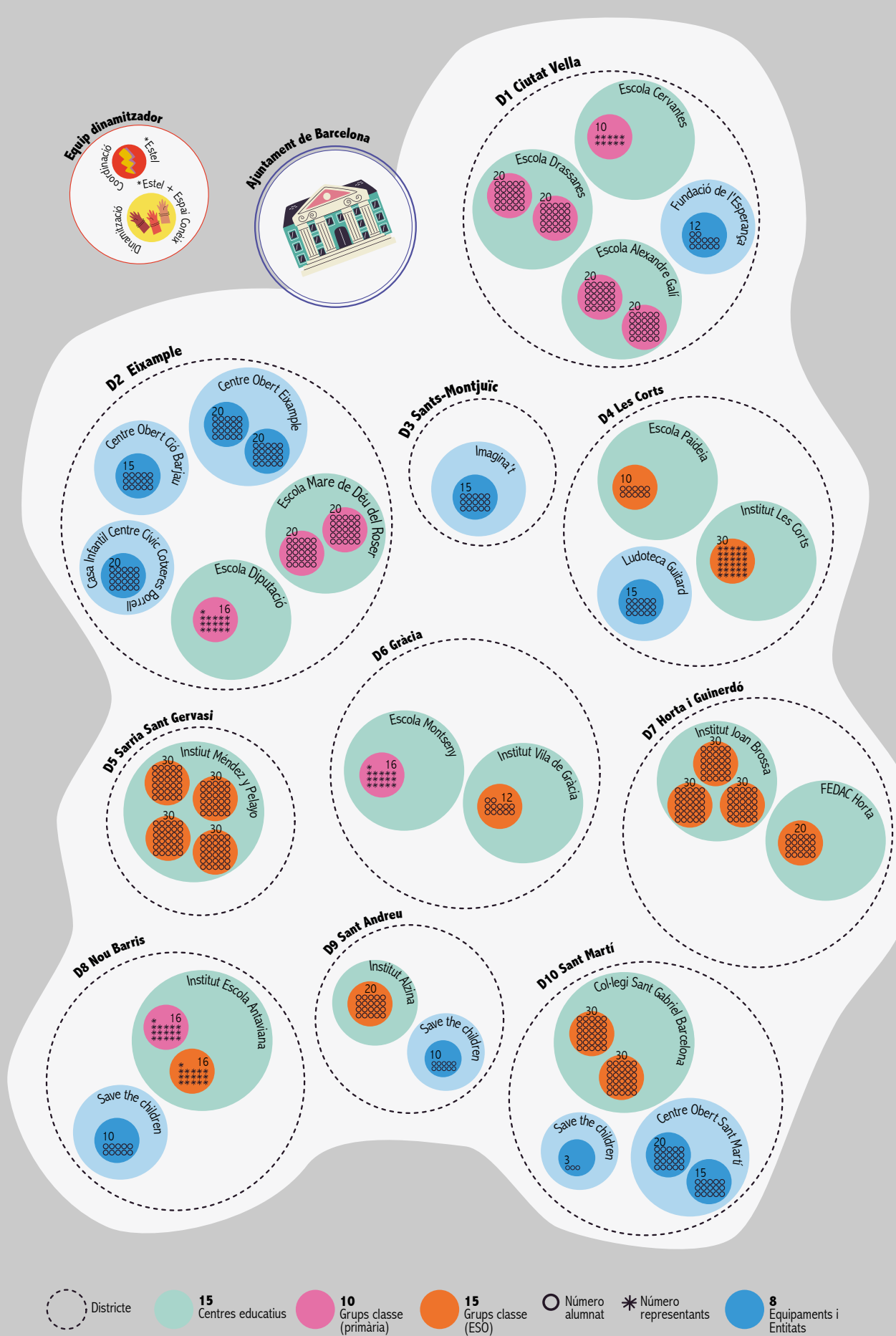
A partir de la tercera fase, centres educatius i equipaments s'han dinamitzat de la mateixa manera.

	gener	febrer	març	abril	maig	juny
	Fase 0 Informació i difusió	Fase 1 Debat		Fase 2 Briefing	Fase 3 Retorn	Fase 4 Avaluació
Centres educatius	Escoles i instituts Treball dinamitzat	1a quinzena	2a quinzena	1a quinzena	2a quinzena	
	 Professorat Equip directiu Alumnat	 Contacte concretar DATES Reunió + Dossier professorat DIRECCIONS	 Taller 1 COMUNITAT Taller 2 PRIORITZACIÓ Taller 3 BRIEFING	 Àgores centres educatius Votacions PRIORITZACIÓ	 Retorn CENTRES EDUCATIUS Retorn POLÍTIC	 Reunió professorat AVALUACIÓ + FORMULARI
Entitats i equipaments	Treball autònom	1a quinzena		1a quinzena	2a quinzena	
	 Usuàries Equip dinamitzador entitats o equipaments	 Dinamització autònoma dels tallers per part de les entitats i dels equipaments		 Àgores entitats i equipaments Votacions PRIORITZACIÓ	 Retorn autònom	 Reunió entitats AVALUACIÓ + FORMULARI
Decidim.barcelona		1a quinzena	2a quinzena	1a quinzena	2a quinzena	
	 Informació a penjar Informació autònoma	 Registrar-se al DECIDIM informació interactiva	 Entrar temes Enquesta temes Entrar propostes Enquesta propostes	 SÍNTESI Posada en comú VOTACIONS Priorització	 priorització TEMÀTIQUES i COM PRENDRE PARTIT	
Ajuntament		1a quinzena	2a quinzena	1a quinzena	2a quinzena	
				 tècniques d'infància i ajuntament a l'AGORA	 Polítiques	

Imatge 1: cronograma del procés de treball

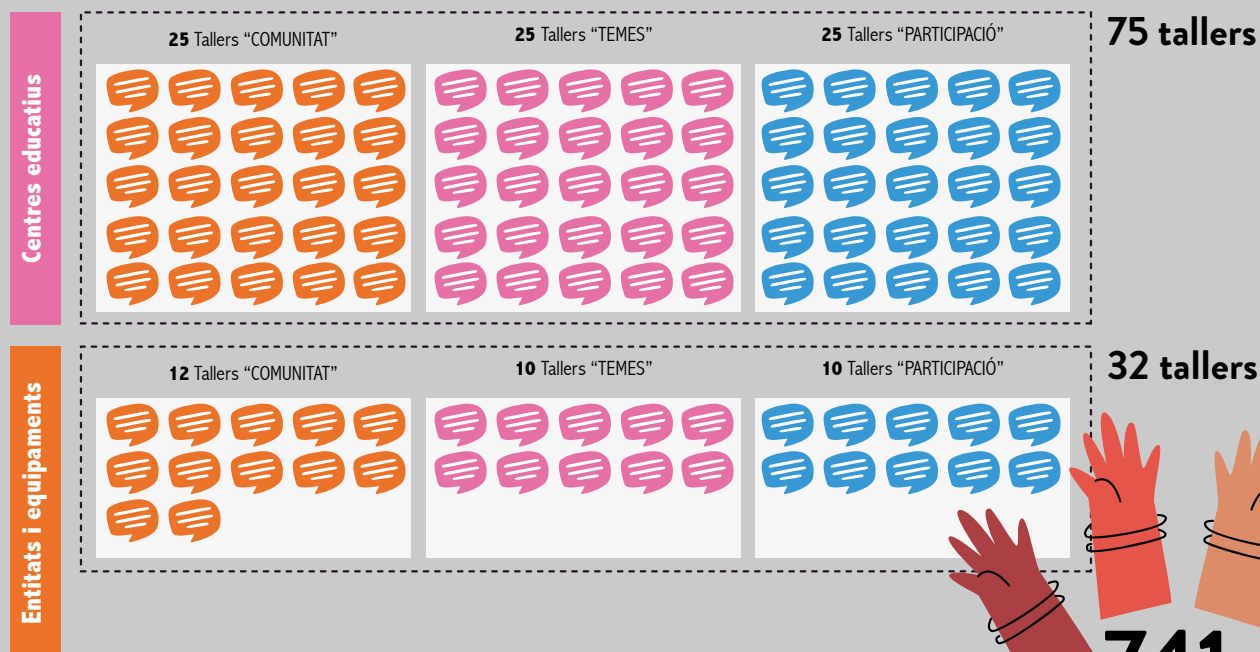
Quanta gent ha participat?

En la totalitat del procés hi ha participat 15 centres educatius, amb un total de 25 grups classe i 556 infants/adolescents, 6 equipaments amb un total 8 grups i 140 infants/adolescents i 2 entitats amb un total de 4 grups i 45 infants i adolescents. Si sumem el total de participació obtenim **37 grups i 741 infants/adolescents participants**. La distribució territorial dels centres participants ha estat la següent:

En la totalitat del projecte s'han dut a terme **107 tallers a la primera fase**, 9 àgores a la segona fase i es durà a terme **1 sessió de cloenda**.

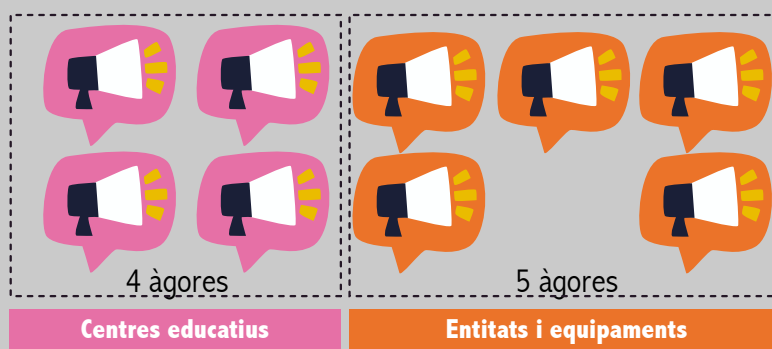
Sessions de la primera fase

741
infants i adolescents han
participat a la primera fase

Sessions de la segona fase

293
infants i adolescents han
participat a la segona fase

Comissió de seguiment

20
persones interessades a
formar part de la Comissió de
seguiment

Innovacions metodològiques del procés

S'han creat uns materials didàctics específics pels tallers, fets en col·laboració amb la Cooperativa Estel que són fàcilment modificables, adaptables a altres contextos i escalables a altres territoris, ja que es configuren en base a cartes que els participants poden votar, prioritzar, descartar o crear-ne de noves segons objectius i context.

Dinàmica innovadora de les Àgores: La participació a les diferents àgores estava formada per representants dels grups que havien realitzat els 3 tallers. Es van buscar espais com seus de districte o sales d'actes d'equipaments que tinguessin una especial importància a l'hora de la posada en escena. A les àgores es posava en comú les diferents propostes treballades als tallers realitzats a cada centre, però, cobraven especial importància dos moments específics:

- Al principi de l'Àgora es realitzava la votació col·lectiva per a la prioritització dels temes i de les propostes sobre la participació a la ciutat.
- Al final de l'Àgora es donava un moment de "micro obert" a l'espai públic (plaça, carrer) on els infants i adolescents podien expressar el que volguessin sobre les preguntes: què canviaries a la ciutat? Com t'agradaria participar? Aquest espai ha tingut un gran èxit, ha empoderat als participants i ha estat un aprenentatge de ciutadania per a la seva expressió política.

Utilització del Decidim.barcelona: tot i que la durada i naturalesa del procés Volem decidir! no ha permès dinamitzar activament un procés de participació digital, ha servit per experimentar amb el mòdul de participació Decidim Kids, que permet la participació de menors en processos de participació digital de 8 a 13 anys (a partir de 14 anys ja es pot participar sense l'autorització de tutors). Aquesta experiència ha posat de manifest algunes coses que caldrà tenir en compte en futurs processos digitals amb menors:

- Dificultats i reticències d'utilització d'eines digitals per part de famílies i professorat a l'etapa de primària dels 8 als 11 anys.
- Necessitat de què qualsevol procés dretat a menors tingui una part pública que mostri el treball i participació dels menors a l'exterior i, una part privada que preservi la seva seguretat.
- Tenir en compte que la participació digital no ha de duplicar allò que es fa a nivell presencial, sinó que ha de ser radicalment diferent perquè pugui oferir suficient interès per empenyer l'esforç que suposa el registre i la verificació digital necessària en el cas de la participació digital de menors.

S'ha creat un material que permet l'autogestió del taller: s'ha confeccionat una guia específica amb tot el material imprimible que permet l'autorealització dels 3 tallers didàctics que configuren la base de l'aprenentatge sobre participació del procés Volem decidir! Aquest material està disponible en aquest enllaç per a la seva utilització i està pensat especialment per a la utilització per part d'equipaments infantils i entitats que compten amb monitoratge capacitat per a la realització dels tallers.

Conjumar en el mateix procés la participació de centres educatius amb la participació d'equipaments infantils i entitats. Com s'ha aconseguit? gràcies a una sèrie de factors que s'han tingut en compte:

- Assessorament personalitzat a equipaments i entitats gràcies a una coordinació del procés que prestava atenció als serveis i entitats que s'autogestionaven els tallers.
- Flexibilitat en els horaris i espais de les àgores: s'han fer àgores al matí adreçades a centres educatius, algunes de primària i altres de secundària, i àgores per tarda adreçades a equipaments i entitats a diferents espais de la ciutat. També s'han realitzat dues àgores personalitzades a equipaments infantils, tot buscant la màxima flexibilitat i adaptació a cada realitat.
- Facilitar la participació de determinats centres a través de lloguer de transport com en el cas de l'institut escola Antaviana i el centre d'educació especial Paideia.

Col·laboració amb altres projectes de participació infantil de la ciutat: des del primer moment, el procés Volem decidir! s'ha coordinat amb altres processos de participació infantil de la ciutat:

- L'Agenda dels Infants: En el treball realitzat als tallers adreçats a 8-11 anys s'ha partit des 11 temes de l'Agenda dels infants, de manera que es participants prioritzaven aquests temes o n'afegien de nous, com ha estat el cas del maltracte als animals.
- Ciutadania Adolescent: en el cas de la franja d'edat 12-17, s'han utilitzat els temes del procés Ciutadania Adolescent de 2019 per a prioritzar les temàtiques que més preocupen als nois i noies.
- Projecte Europeu Imcizen de la UB: aquest és un projecte europeu de participació infantil que es desenvolupa a dos centres de primària del districte de Sant Martí: La Pau i els Porxos. Aquests dos centres han participat a l'Àgora de Sant Martí del 29 d'abril, que s'ha adaptat perquè els infants d'aquests centres poguessin explicar la seva experiència en el marc del projecte Imcizen.

Constitució d'una Comissió de Seguiment: està previst que durant tot el curs 2024-25 estigui en funcionament una Comissió de Seguiment formada per nois i noies a qui l'Ajuntament doni resposta a les propostes de participació realitzades i alhora conformi un espai de diàleg amb l'Ajuntament que abordi es mecanismes de participació que la ciutat ha d'oferir a infants i adolescents.

Durant el procés participatiu, hem treballat amb l'alumnat per identificar els temes que els interessin i preocupen, així com les maneres en què els agradaria participar en la ciutat. Aquest projecte no només reconeix i recull el treball previ, sinó que també integra els resultats de l'Agenda dels Infants i del Procés Participatiu de la Ciutadania Adolescent de Barcelona.

Temes

Els temes s'han treballat durant la segona sessió a les escoles i als equipaments. En aquestes àgores, els i les participants van tenir l'oportunitat de prioritzar els temes que més els preocupen. Aquest procés va permetre identificar quines qüestions són més rellevants per a ells i elles, assegurant així que el projecte abordi les seves inquietuds de manera efectiva.

Temes prioritzats de la primària

Els temes de la primària formen part de l'Agenda dels Infants. Dins d'aquestes 11 demandes que els infants han votat, han afegit un nou tema: el maltractament animal. Han expressat la seva preocupació pel benestar dels animals i han demanat que es tingui en compte aquesta qüestió en les polítiques i accions de la ciutat.

1. Bullying
2. Pobresa
3. Maltractament animal
4. Seguretat
5. Vida amb família
6. Salut
7. Planeta i igualtat

Temes prioritzats de la secundària

Els temes de la secundària formen part dels que es van treballar durant el Procés Participatiu de la Ciutadania Adolescent de Barcelona durant els anys 2020-2022. Els i les adolescents han votat com a temes que més els preocupen els següents:

1. Benestar i Salut
2. Activitats d'oci i lleure
3. Espai públic
4. Activitats esportives
5. Educació i coneixement
6. Habitatge
7. Empoderament i ocupació

Propostes

Les propostes s'han treballat inicialment als centres educatius i als equipaments. Durant les àgores, els i les participants van votar les propostes i van desenvolupar les més prioritzades. Aquest procés participatiu ha permès que els i les joves, no només expressin les seves inquietuds, sinó que també contribueixin activament a la creació d'espais concrets de participació. Així, es proposen espais de participació on poden informar-se, debatre, passar a l'acció i votar. Aquests espais fomenten la implicació d'infants i joves integral i asseguruen que les seves veus siguin escoltades i tingudes en compte en la presa de decisions.

Creació d'una aplicació on votar i fer propostes

Que serveixi per poder expressar les nostres idees i fer suggeriments. Volem poder decidir entre totes quines són les millors opcions sobre cada tema.

Canal de YouTube

Volem crear un canal de YouTube similar a l'"InfoK" per explicar temes importants de manera senzilla i amena, per estar informats sobre el món i com participar-hi.

Entrevistes i enquestes

Permetre que els nens i nenes expressin les seves opinions de manera individual i còmoda. L'objectiu és informar-los a través del centre educatiu, arribant als infants amb bústies de suggeriments i entrevistes sobre temes locals.

Ràdio a les escoles

Volem gravar programes de ràdio a l'escola per explicar projectes importants com el "Volem Decidir". Penjariem aquests programes a la web de l'escola.

Votacions a l'escola

Votar sobre projectes que s'estiguin fent a Barcelona i que afectin a la ciutat cada dos mesos. Volem compartir els resultats amb l'Ajuntament perquè es tingui en compte la nostra opinió.

Associació de participació infantil

Crear un lloc perquè els nens i nenes puguin donar la seva opinió per millorar la ciutat. Es reuniran regularment per tractar temes com ciutat, espais verds i participació, recollint propostes d'altres infants i joves a través d'una bústia.

Informar-nos a les escoles

Dedicar un temps regular a classe per aprendre com implicar-nos a la nostra ciutat. Podria ser cada setmana o cada 15 dies.

Parlar amb l'alcalde

Les reunions es realitzarien presencialment a l'ajuntament, amb una freqüència de dues vegades a l'any. Cada centre educatiu designaria una persona representant per participar en aquestes trobades, assegurant una representació adequada.

Consell d'Infants a Barcelona

Consisteix en trobades mensuals de representants d'infants de la ciutat per discutir com millorar els temes que els preocupen, amb trobades semestral amb els responsables de l'Ajuntament.

Crear comptes a les xarxes socials de participació

Volem fer servir les xarxes socials com Instagram per penjar vídeos, àudios, cartells i fotos sobre temes que creiem interessants per la ciutat. Volem poder opinar a través dels comentaris

Informar-nos a casa a través de la família

Creiem que la família també és crucial per entendre el món. Ens ajuden a comprendre les notícies, ens expliquen el que passa a la nostra comunitat i ens poden explicar com podem participar a la ciutat.

Obrir centres esportius o patis per implementar altres activitats

Es busca facilitar l'accés a l'esport mitjançant preus assequibles i horaris flexibles a nivell municipal. S'organitzarien lligues esportives escolars trimestrals i s'estimularia l'ús comunitari d'espais durant l'estiu.

Crear xarxes socials de participació ciutadana

Creació i gestió de comptes a les principals plataformes socials, com Instagram, Twitter, i TikTok, per difondre informació i promoure la participació ciutadana de la gent jove. Creació d'una app de l'ajuntament per informar directament els joves sobre els esdeveniments a Barcelona.

Projectes participatius

Promoure la participació activa a nivell de barri, combinant espais digitals per convocar i presencials per debatre. Es prioritza la transparència i l'accés a la informació per a tothom, incloent-hi adolescents, i es consideren els instituts com a bons canals de comunicació per arribar-hi.

Potenciar un híbrid d'espais digitals i presencials

Es planteja un model que combini la utilització d'una plataforma digital per a informació d'esdeveniments i iniciatives, junt amb espais comunitaris físics de debat i accions concretes per la participació ciutadana adolescent.

Campanyes de sensibilització contra el ciberassetjament i per la protecció de dades personals

Promoure la seguretat en línia i la protecció de la privacitat a través de campanyes de sensibilització sobre el ciberassetjament i la importància de la seguretat digital.

Consell d'adolescents

Establir un Consell d'Adolescents com a òrgan de participació estable, on joves representants es reuneixen periòdicament per abordar les inquietuds de la ciutat. Hi participarien joves de 13 a 19 anys. Les propostes recollides poden ser portades a l'ajuntament.

Combatre la desinformació

Es planteja la implementació de mesures per regular la difusió de notícies falses a les xarxes socials, incloent-hi sancions per a aquells que les comparteixin o generin.

Propostes sorgides del "micro obert" al procés a les àgores

- Organitzar tornejos d'esport als barris per mostrar que mitjançant els esports es pot fer comunitats més resilients. Posar a l'abast dels joves més material esportiu, i més espais per a fer esports diferents com voleibol.
- Diferenciar transports públics per a veïns i veïnes d'altres per a turistes, per tal de facilitar la vida quotidiana als barris més turístics
- Conscienciar la gent jove sobre els problemes de les drogues
- Canviar el model educatiu, adaptar-lo segons les necessitats i idees, que ajudin als joves per poder fer projectes d'emprenedoria i així poder independitzar-se.
- Més serveis públics per donar menjar a la gent que viu al carrer
- Serveis públics (lavabos) al carrer, nets i gratuïts
- Psicòlegs a les escoles i instituts per tractar l'assetjament escolar i la salut mental
- Ambulatoris amb pediatres a tots els barris.
- Que hi hagi un ingrés mínim vital a l'abast de tothom.
- Que hi hagi un descompte per a tots els llibres adreçats a infants i adolescents, per tal de promoure la lectura.
- Que hi hagi un espai d'ajuda on poder anar o rebre suport en cas de ciberassetjament.
- Que hi hagi ajuts i habitatge per als joves
- Que hi hagi serveis d'habitatge perquè la gent no visqui al carrer
- Menys contaminació, més espais verds a la ciutat i més parcs per a jugar
- Respecte i convivència de tothom, més civisme.

A l'hora de dissenyar i coordinar el procés, cal destacar la col·laboració amb el Grup Motor de Participació d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona, la col·laboració amb els districtes de Gràcia, Ciutat Vella i Sant Martí, l'Institut d'Infància i Adolescència i el projecte Europeu Imcizen de la UB.

Àgora de Ciutat Vella, 19 d'abril

Moltes gràcies a la col·laboració de:

Escola Cervantes.

Escola Drassanes.

Escola Alexandre Galí.

Escola Mare de Déu del Roser.

Escola Diputació.

Escola Paideia.

Escola La Pau.

Escola Els Porxos.

Institut Les Corts.

Institut Menéndez y Pelayo.

Escola Montseny.

Institut Vila de Gràcia.

Institut Joan Brossa.

FEDAC Horta.

Institut-Escola Antaviana.

Institut Alzina.

Col·legi Sant Gabriel.

Casal Infantil Cotxeres i Borrell.

Centre Obert Eixample.

Centre Obert Ció Barjau.

Imagina't: servei de dinamització d'infants i adolescents.

Ludoteca Guitard.

Centre Obert Sant Martí.

Fundació de l'Esperança.

Save the Children (Nou Barris).

Save the Children (Trinitat Vella).

Save the Children (Sant Martí).

Institut d'Infància i Adolescència.

Imcizen.

